

**Obudowa Multimedialna
Doradztwa Zawodowego**

Z A W Ó D

Monter nawierzchni kolejowej

(711603)

Informacja zawodowa dedykowana młodzieży i dorosłym.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Niniejszy materiał został przygotowany w ramach Projektu „Przygotowanie i udostępnienie multimedialnych zasobów wspierających proces doradztwa zawodowego” nr projektu POWR.02.14.00-00-1002/18 współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.14 Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie.

Informacja zawodoznawcza dedykowana jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych oraz osób dorosłych, a także pracującej z uczniami kadry, która realizuje zadania z zakresu doradztwa zawodowego (szkoły i placówki systemu oświaty oraz ich organy prowadzące). Informacja jest elementem zasobów multimedialnych wspierających proces doradztwa zawodowego.

SPIS TREŚCI

SŁOWNIK	6
CZĘŚĆ I - OGÓLNE INFORMACJE O SYSTEMIE KSZTAŁCENIA W POLSCE	10
1. STRUKTURA UCZENIA W POLSCE	11
2. UZYSKIWANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	14
NABYWANIE I POTWIERDZANIE KWALIFIKACJI W ZAWODZIE	15
DODATKOWE UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWE W ZAKRESIE WYBRANYCH ZAWODÓW SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO	16
PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH	17
KWALIFIKACJE RYNKOWE	17
CZĘŚĆ II - INFORMACJE ZAWODOZNAWCZE	18
1. DANE ZAWODOZNAWCZE	18
SYNTEZA ZAWODU – MONTER NAWIERZCHNI KOLEJOWEJ	18
GŁÓWNE ZADANIA ZAWODOWE	18
KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE	19
WARUNKI PRACY	19
PREFEROWANE W ZAWODZIE PREDYSPOZYCJE	20
PRZECIWSKAZANIA DO ROZPOCZĘCIA PRACY I KSZTAŁCENIA W DANYM ZAWODZIE LUB SZKOLE	20
PLUSY I MINUSY ZAWODU	21
TYPOWE DLA ZAWODU MIEJSCA PRACY	22
TYPOWE DLA ZAWODU STANOWISKA PRACY	22
TYPOWE DLA ZAWODU WYPOSAŻENIE STANOWISK PRACY	23
2. MOŻLIWOŚCI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE	26
ŚCIEŻKI UZYSKIWANIA KWALIFIKACJI W ZAWODZIE	26
MOŻLIWOŚCI KONTINUACJI NAUKI LUB UZUPEŁNIANIA KWALIFIKACJI - MONTER NAWIERZCHNI KOLEJOWEJ	28
KURSY I SZKOLENIA DOKSZTAŁCAJĄCE	28
3. SYTUACJA ZAWODU NA RYNKU PRACY	28
ZAPOTRZEBOWANIE	28
ZAROBKI	31
4. STATYSTYKI ORAZ INFORMACJE DOTYCZĄCE SZKÓŁ	32
SZKOŁY PROWADZĄCE KSZTAŁCENIE W ZAWODZIE	32
PREFERENCJE UCZNIÓW PRZY WYBORZE SZKOŁY	
WYNIKI EGZAMINÓW ZAWODOWYCH	34

CZĘŚĆ III - MATERIAŁY POMOCNICZE	35
1. NARZĘDZIA I MATERIAŁY WZBOGACAJĄCE WARSZTAT PRACYORADCÓW	35
PRZYDATNE LINKI	35
2. NARZĘDZIA I MATERIAŁY ROZSZERZAJĄCE INFORMACJĘ ZAWODOZNAWCZĄ	36

SŁOWNIK

Zawód - stanowi źródło dochodów i oznacza zestaw zadań (czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wymagających kompetencji nabytych w toku uczenia się lub praktyki. W zawodach szkolnictwa branżowego zostały wyodrębnione kwalifikacje. Zawody są zawodami jedno-kwalifikacyjnymi lub dwukwalifikacyjnymi.

Zadania zawodowe – to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu. Układ czynności zawodowych powiązany jednym celem działania kończącym się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. Jest to podstawowa jednostka aktywności zawodowej w ramach danego zawodu, stanowiąca logiczny zbiór czynności zawodowych o określonym celu i okresie realizacji, umożliwiający sporządzenie opisu zawodu.

Szkoła ponadpodstawowa – to: czteroletnie liceum ogólnokształcące, pięcioletnie technikum oraz trzyletnia branżowa szkoła I stopnia - typy szkół, do których uczęszcza się po zakończeniu edukacji na poziomie podstawowym. Szkoły ponadpodstawowe to również: trzyletnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy, dwuletnia branżowa szkoła II stopnia oraz szkoła policealna dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe, o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku.

Liceum ogólnokształcące – typ ponadpodstawowej szkoły czteroletniej, której ukończenie daje wykształcenie średnie i umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz dalsze kształcenie na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Technikum – typ ponadpodstawowej szkoły pięcioletniej kształcącej w zawodzie, której ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminów zawodowych w danym zawodzie oraz dalsze kształcenie na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Branżowa szkoła I stopnia - typ ponadpodstawowej szkoły trzyletniej kształcącej w zawodzie, której ukończenie daje wykształcenie zasadnicze branżowe i umożliwia uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminu zawodowego w danym zawodzie, a także dalsze kształcenie w branżowej szkole II stopnia kształcącej w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I i II stopnia, lub w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych począwszy od klasy II.

Branżowa szkoła II stopnia – typ ponadpodstawowej szkoły dwuletniej, do której można uczęszczać po ukończeniu branżowej szkoły I stopnia. Ukończenie branżowej szkoły II stopnia daje wykształcenie średnie branżowe i umożliwia uzyskanie dyplomu zawodowego w zawodzie nauczonym na poziomie technika, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I i II stopnia, po zdaniu egzaminu zawodowego w danym zawodzie, oraz uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. W technikum, w zawodzie dwukwalifikacyjnym, w większości przypadków pierwsza kwalifikacja jest kwalifikacją zawodową nauczaną w branżowej szkole I stopnia, natomiast druga kwalifikacja z technikum, jest kwalifikacją

zawodową nauczana w branżowej szkole II stopnia. W branżowej szkole II stopnia po zdaniu egzaminu maturalnego, możliwa jest dalsza edukacja na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Szkoły prowadzące kształcenie zawodowe

– szkoły kształcące w zawodach szkolnictwa branżowego to: pięcioletnie technikum, trzyletnia branżowa szkoła I stopnia, dwuletnia branżowa szkoła II stopnia oraz szkoła policealna kształcąca w zależności od zawodu od 1 roku do 2,5 lat.

Egzamin maturalny – egzamin państwowy przeprowadzany wśród absolwentów szkół ponadpodstawowych (liceów ogólnokształcących, techników i branżowych szkół II stopnia) po zdaniu którego uzyskuje się świadectwo dojrzałości. Jego rolą w aktualnym systemie oświaty, nauki i szkolnictwa wyższego jest również zastąpienie egzaminów wstępnych na uczelnie wyższe.

Egzamin zawodowy - egzamin umożliwiający uzyskanie certyfikatu kwalifikacji zawodowej w zakresie jednej kwalifikacji, a w przypadku uzyskania certyfikatów kwalifikacji zawodowych ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie oraz posiadania wykształcenia zasadniczego zawodowego, wykształcenia zasadniczego branżowego, wykształcenia średniego branżowego lub wykształcenia średniego – również dyplomu zawodowego.

Praktyczna nauka zawodu – rodzaj obowiązkowych zajęć edukacyjnych organizowanych przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe w formie zajęć praktycznych oraz w formie praktyk zawodowych. Zajęcia praktyczne organizuje się dla uczniów w celu opanowania przez nich umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w danym zawodzie, a w przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców - również w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy. Praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów w celu

zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

Kwalifikacja - zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez dany podmiot (świadectwem, dyplomem, zaświadczeniem).

Kwalifikacja w zawodzie - wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza certyfikat kwalifikacji zawodowej wydany przez okręgową komisję egzaminacyjną, po zdaniu egzaminu zawodowego w zakresie jednej kwalifikacji. Kwalifikacje w zawodzie wyodrębnione w ramach poszczególnych zawodów są opisane w podstawie programowej kształcenia w zawodach jako zestawy oczekiwanych efektów kształcenia: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych, pozwalający na samodzielne wykonywanie zadań zawodowych oraz kryteriów weryfikacji efektów kształcenia, czyli opisanych wymagań, które potwierdzą osiągnięcie efektów kształcenia w danej kwalifikacji.

Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy (KKZ) – kurs, którego program nauczania uwzględnia podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, w zakresie jednej kwalifikacji, którego ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu zawodowego w zakresie tej kwalifikacji.

Kurs umiejętności zawodowych (KUZ) – kurs, którego program nauczania uwzględnia: podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo efekty kształcenia właściwe dla dodatkowych umiejętności zawodowych w

zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Europejska Rama Kwalifikacji (ERK) - to struktura poziomów kwalifikacji stanowiąca układ odniesienia dla krajowych ram kwalifikacji, umożliwiającą pośrednie porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych krajach. Została ona przedstawiona w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady

Polska Rama Kwalifikacji (PRK) - opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom europejskich ram kwalifikacji, o których mowa w załączniku II do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 111 z 06.05.2008, str. 1), sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach, ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji - zakres i stopień złożoności wymaganych efektów uczenia się dla kwalifikacji danego poziomu, sformułowanych za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się.

Rzemiosło – zawodowe wykonywanie działalności gospodarczej przez:

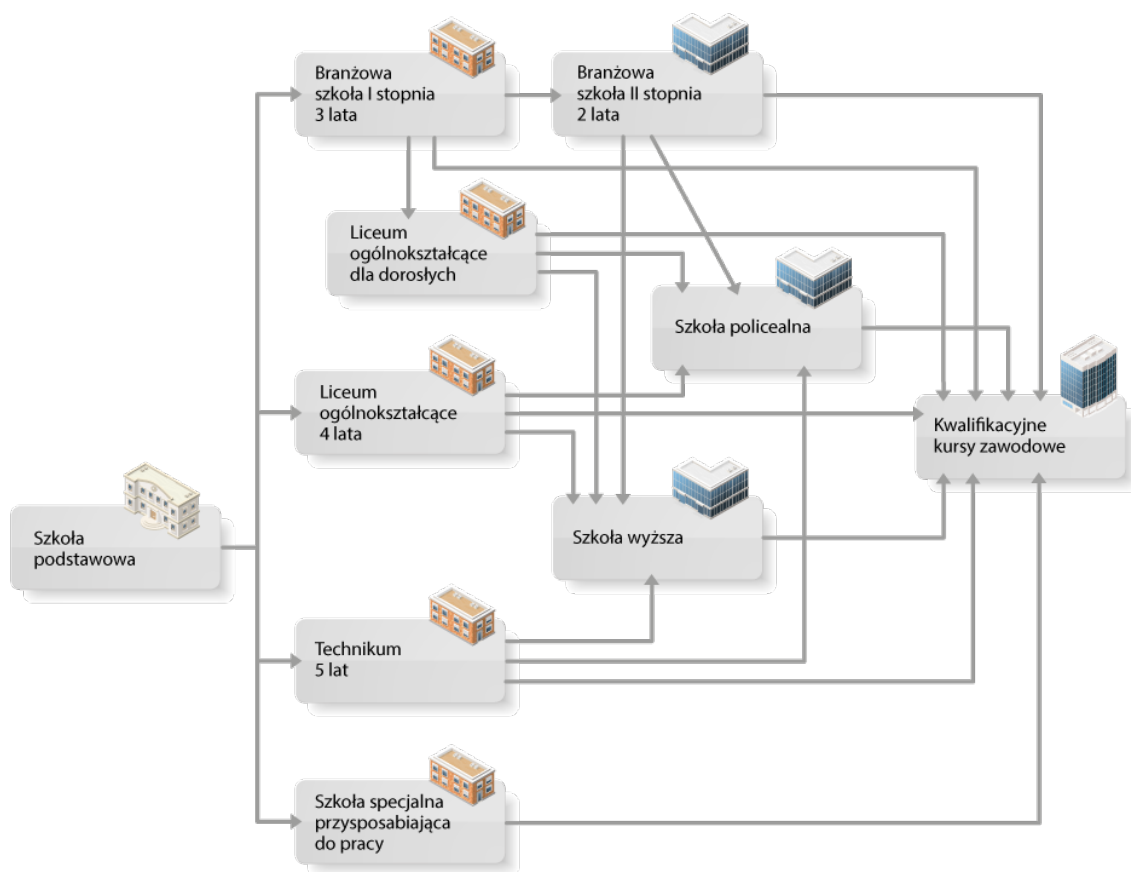
1. osobę fizyczną, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji tej osoby i jej pracy własnej, w imieniu własnym i na rachunek tej osoby – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub,
2. wspólników spółki cywilnej osób fizycznych w zakresie wykonywanej przez nich wspólnie działalności gospodarczej – jeżeli spełniają oni indywidualnie i łącznie warunki określone w pkt 1, lub
3. spółkę jawną, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3, wszystkich wspólników i ich pracy własnej – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, lub
4. spółkę komandytową osób fizycznych, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3, wszystkich wspólników i ich pracy własnej – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, lub
5. spółkę komandytowo-akcyjną osób fizycznych, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3, wszystkich wspólników i ich pracy własnej – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, lub
6. jednoosobową spółkę kapitałową, powstałą na podstawie art. 551 §5 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 505) w wyniku przekształcenia przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, wykonującego we własnym imieniu działalność gospodarczą, z wykorzystaniem swoich zawodowych kwalifikacji i pracy własnej – jeżeli powstała spółka jest mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, lub
7. spółkę, o której mowa w pkt 3–5, jeżeli działalność gospodarcza jest wykonywana z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3, przynajmniej jednego wspólnika i jego pracy własnej, pod warunkiem, że pozostałymi wspólnikami są małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika, lub

8. wspólników spółki cywilnej osób fizycznych w zakresie wykonywanej przez nich wspólnie działalności gospodarczej, jeżeli działalność gospodarcza jest wykonywana z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji przynajmniej jednego wspólnika i jego pracy własnej, pod warunkiem, że pozostałymi wspólnikami są małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika oraz wszyscy wspólnicy łącznie są mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

CZĘŚĆ I – OGÓLNE INFORMACJE O SYSTEMIE KSZTAŁCENIA W POLSCE

System oświaty w Polsce przewiduje różne poziomy i formy nauki. Po ukończeniu każdego etapu kształcenia uczeń samodzielnie lub wraz z rodzicami, podejmuje decyzję o wyborze dalszej drogi kształcenia. Poniżej przedstawiamy schemat, który pokazuje, jakie są możliwości kształcenia w Polsce.

Schemat kształcenia w Polsce obowiązujący od 1 września 2019 r.

Źródło: <https://doradztwo.ore.edu.pl/sciezka-ksztalcenia/>

1. STRUKTURA UCZENIA W POLSCE

Struktura uczenia w Polsce obejmuje:

1. WCZESNĄ EDUKACJĘ I OPIEKĘ

- placówki dla dzieci w wieku 0-3 lata: żłobki, kluby dziecięce,
- placówki dla dzieci w wieku 3-6 lat: przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego, punkty przedszkolne.

2. SZKOLNICTWO PODSTAWOWE

- 8-letnią szkołę podstawową.

3. SZKOLNICTWO PONADPODSTAWOWE

- 4-letnie liceum ogólnokształcące,
- 5-letnie technikum,
- 3-letnią branżową szkołę pierwszego stopnia,
- 2-letnią branżową szkołę drugiego stopnia,
- 3-letnią szkołę specjalną przysposabiającą do pracy.

4. KSZTAŁCENIE W RZEMIOŚLE

- prowadzone w formie nauki zawodu lub przyuczenia do wykonywania określonej pracy.

5. SZKOLNICTWO WYŻSZE

- studia licencjackie,
- studia inżynierskie,
- uzupełniające studia magisterskie,
- jednolite studia magisterskie,
- studia doktorskie.

6. KSZTAŁCENIE DOROSŁYCH

- szkoła podstawowa dla dorosłych (7 i 8 klasa),
- 4-letnie liceum ogólnokształcące dla dorosłych,
- szkołę policealną o okresie nauki od 1 roku do 2,5 lat,
- kwalifikacyjne kursy zawodowe,
- kursy umiejętności zawodowych.

Wprowadzenie branżowej szkoły I stopnia, w miejsce zasadniczej szkoły zawodowej, nastąpiło 1 września 2017 r. Wprowadzenie branżowej szkoły II stopnia dla absolwentów branżowej szkoły I stopnia nastąpi w roku szkolnym 2020/2021.

Nauka w Polsce jest obowiązkowa do ukończenia 18 roku życia.

W polskim systemie edukacji oddzielono obowiązek szkolny i obowiązek nauki. Obowiązek szkolny (tj. obowiązek uczęszczania do 8-letniej szkoły podstawowej) dotyczy dzieci i młodzieży w wieku 7-15.

Obowiązek nauki odnosi się do młodzieży w wieku 15-18 lat i może być realizowany w szkole ponadpodstawowej lub poprzez realizowanie przygotowania zawodowego u pracodawcy.

WCZESNA EDUKACJA I OPIEKA

Placówki dla dzieci w wieku 0-3 lata:

- żłobki,
- kluby dziecięce.

Uczęszczanie do żłobka jest nieobowiązkowe. Żłobki nie są częścią systemu edukacji, podlegają Ministerstwu Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Placówki dla dzieci w wieku 3-6 lat:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych,
- zespoły wychowania przedszkolnego,
- punkty przedszkolne.

Od września 2016 r. edukacja przedszkolna jest nieobowiązkowa dla dzieci w wieku 3-5 lat i obowiązkowa dla 6-latków. Każdy 4- i 5-latek ma prawo do miejsca w przedszkolu. Od września 2017 r. prawo to dotyczy także dzieci 3-letnich. Rodzice dzieci 6-letnich mają od roku szkolnego 2016/17 prawo wyboru – mogą posłać 6-latka do 1 klasy szkoły podstawowej lub pozwolić mu na kontynuację nauki w placówce wychowania przedszkolnego. Dzieci 7-letnie rozpoczynają obowiązkową naukę w klasie 1 szkoły podstawowej.

SZKOLNICTWO PODSTAWOWE

Nauka w 8-letniej szkole podstawowej obejmuje dwa etapy:

- klasy 1-3 (edukacja wczesnoszkolna),
- klasy 4-8, w których obowiązuje nauczanie w podziale na przedmioty.

SZKOLNICTWO PONADPODSTAWOWE

Nowe typy szkół średnich (ponadpodstawowych):

- 4-letnie liceum ogólnokształcące,
- 5-letnie technikum,
- 3-letnia branżowa szkoła I stopnia,
- 2-letnia branżowa szkoła II stopnia,
- trzyletnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

Uczniowie branżowej szkoły I stopnia i technikum branżowej szkoły II stopnia i szkoły policealnej przystępują w trakcie trwania nauki do egzaminów zawodowych w danym zawodzie by uzyskać dyplom zawodowy.

Uczniowie liceum ogólnokształcącego i technikum mogą po ukończeniu szkoły przystąpić do egzaminu maturalnego. Umożliwia on uzyskanie świadectwa dojrzałości, a jego posiadanie stanowi warunek wstępu na studia wyższe. Możliwość taką będą też mieli uczniowie branżowej szkoły II stopnia.

SZKOLNICTWO POLICEALNE

Ten etap kształcenia jest zaliczany w polskim systemie edukacji do szkolnictwa na poziomie średnim. Szkoły policealne są przeznaczone dla osób posiadających wykształcenie średnie, które ukończyły liceum ogólnokształcące, lub technikum, w przyszłości również branżową szkołę II stopnia (wykształcenie średnie branżowe) i pozwalają na uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji w zawodzie. Nauka w szkole policealnej w zależności od zawodu trwa od 1 roku do 2,5 lat. Uczniowie szkół policealnych zdają takie same egzaminy zawodowe jak uczniowie branżowych szkół II stopnia oraz techników.

KSZTAŁCENIE W RZEMIOŚLE

Szczególną formą kształcenia zawodowego jest system kształcenia w rzemiośle.

Nauka zawodu ma charakter dualny i składa z dwóch integralnych, równolegle realizowanych części: praktycznej nauki zawodu zorganizowanej w zakładzie rzemieślniczym i teoretycznej zorganizowanej przez szkołę.

Istotą tego systemu kształcenia jest założenie, według którego organizacja kształcenia praktycznego pod kierunkiem mistrza, w naturalnych warunkach pracy jest najskuteczniejszym sposobem na łączenie edukacji i pracy.

Uczeń w systemie kształcenia w rzemiośle posiada zawartą umowę o pracę i jednocześnie jest uczniem branżowej szkoły I stopnia. W ten sposób, uzyskuje podwójny status prawny tj. ucznia i pracownika młodocianego lub wyłącznie pracownika młodocianego, jeśli dokszałcenie teoretyczne realizowane jest w systemie pozaszkolnym.

SZKOLNICTWO WYŻSZE

Programy kształcenia są realizowane przez dwa typy uczelni:

- uczelnie akademickie,
- uczelnie zawodowe.

Oba typy uczelni prowadzą studia I i II stopnia oraz jednolite studia magisterskie, natomiast jedynie uczelnie akademickie prowadzą studia III stopnia (doktoranckie) i mają uprawnienia do nadawania tytułu doktora.

Studia mogą mieć dwie podstawowe formy organizacyjne: stacjonarną i niestacjonarną.

Czas trwania studiów I stopnia to:

- 3-4 lata w przypadku tytułu zawodowego licencjata,
- 3,5 - 4 lata w przypadku tytułu zawodowego inżyniera.

Posiadanie tytułu licencjata lub inżyniera uprawnia do podjęcia studiów II stopnia. Studia II stopnia trwają od 1,5 roku do 2 lat w zależności od kierunku studiów.

Studia na wybranych kierunkach są prowadzone jako jednolite studia magisterskie, które trwają 4-6 lat. Studia I i II stopnia oraz jednolite magisterskie kończą się egzaminem dyplomowym, po zdaniu, którego studenci otrzymują dyplom ukończenia studiów wyższych. Posiadanie tytułu magistra uprawnia do wykonywania danego zawodu i umożliwia wstęp na studia doktoranckie prowadzone w uczelniach i placówkach naukowo-badawczych, trwające od 3 do 4 lat.

KSZTAŁCENIE I SZKOLENIE DOROSŁYCH

Kształcenie ustawiczne to kształcenie osób dorosłych, ma ono na celu stworzenie osobom dorosłym szans na uzupełnienie i poszerzenie wiedzy, zdobycie kwalifikacji i umiejętności do celów zawodowych i osobistych, przystosowanie się do zmieniających się technologii czy przygotowanie do zmiany pracy. Prowadzone i organizowane jest w publicznych i niepublicznych szkołach dla dorosłych, branżowych szkołach II stopnia i szkołach policealnych, a także w formach pozaszkolnych realizowanych przez publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego oraz publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe.

2. UZYSKIWANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Uzyskiwanie kwalifikacji możliwe jest w różnych formach. Kwalifikacje nadawane są w systemie oświaty i szkolnictwa wyższego, a podstawą prawną regulującą uzyskiwanie kwalifikacji są m. in. następujące akty prawne:

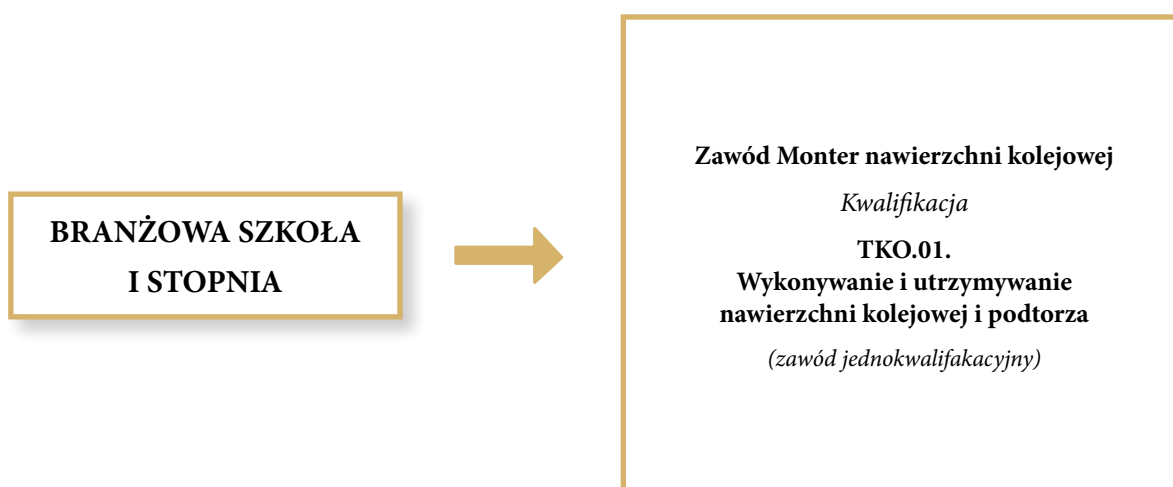
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1481 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1148 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. (tj. Dz. U. 2019 r. poz. 316 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (tj. Dz. U. 2019 r. poz. 991 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (tj. Dz. U. 2019 r. poz. 652 z późn. zm.);
- ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji z dnia 22 grudnia 2015 r. (tj. Dz. U. 2018 r. poz. 2153 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie szczególnych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu zawodowego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (tj. Dz. U. 2019 r. poz. 1707 z późn. zm.).

NABYWANIE I POTWIERDZANIE KWALIFIKACJI W ZAWODZIE

W branżowych szkołach I stopnia są nauczane zawody, w których wyodrębniono jedną kwalifikację.

W szkołach policealnych przeważają zawody, w których wyodrębniono jedną kwalifikację, a w technikach – zawody mogą mieć maksymalnie dwie kwalifikacje. Jedna kwalifikacja może stanowić składową kilku zawodów – kwalifikacje wyodrębnione w zawodach jednokwalifikacyjnych często stanowią składową zawodów dwukwalifikacyjnych.

Uczniowie w trakcie nauki w branżowych szkołach I stopnia (w tym młodociani pracownicy zatrudnieni u pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem) technikach, branżowych szkołach II stopnia oraz w szkołach policealnych przystępują do egzaminów zawodowych w danych zawodach. Do tego samego egzaminu przystąpić mogą również uczniowie branżowych szkół I stopnia (będący młodocianymi pracownikami zatrudnionymi u pracodawcy będącego rzemieślnikiem) oraz uczestnicy kwalifikacyjnego kursu zawodowego (jednej z pozaszkolnych form kształcenia).

Kwalifikacje w zawodzie można nabywać także na kwalifikacyjnych kursach zawodowych.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy jest prowadzony według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, w zakresie wybranej kwalifikacji.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą być prowadzone przez szkoły w zakresie zawodów, w których kształcą oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do tej samej branży. Po ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego, absolwenci kursu mogą przystąpić do egzaminu zawodowego w zakresie danej kwalifikacji w zawodzie celem uzyskania certyfikatu kwalifikacji zawodowej. Warunkiem uzyskania dyplomu zawodowego jest zdanie egzaminów ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie oraz posiadanie właściwego dla danego zawodu poziomu wykształcenia.

Kwalifikacje w zawodzie można także uzyskać w trybie tzw. eksternistycznych egzaminów zawodowych, do których mogą przystąpić osoby, które co najmniej dwa lata kształciły się lub co najmniej dwa lata pracowały w danym zawodzie. Możliwość taka dotyczy większości kwalifikacji zawodowych (poza przede wszystkim zawodami z branży opieki zdrowotnej).

Egzamin zawodowy w zakresie danej kwalifikacji w zawodzie przeprowadzany jest w tym samym terminie i na tych samych zasadach zarówno dla uczniów i absolwentów szkół, jak i dla słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy eksternów (osób które chcą potwierdzić swoje kwalifikacje zawodowe nabyte w trakcie pracy, lub po co najmniej 2 latach kształcenia w danym zawodzie).

Egzaminy zawodowe prowadzą Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (OKE).

DODATKOWE UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWE W ZAKRESIE WYBRANYCH ZAWODÓW SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO

Szkoła prowadząca kształcenie zawodowe może zaoferować uczniowi przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych zawodów, dodatkowych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

W szkole przygotowanie do nabycia dodatkowych umiejętności zawodowych, podobnie jak przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, może być realizowane w wymiarze wynikającym z różnicy między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego określoną w ramowym planie nauczania dla danego typu szkoły

prowadzącej kształcenie zawodowe a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie szkolnictwa branżowego określoną w podstawie programowej kształcenia danym w zawodzie szkolnictwa branżowego.

PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH

Przykładem procesu prowadzącego do uzyskania kwalifikacji jest przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane przez instytucje rynku pracy. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. Jedn. Dz.U. 2018 poz. 1265 z późn. zm.) przygotowanie zawodowe dorosłych stanowi formę praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych, realizowaną bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Ten instrument aktywizacji musi być realizowany zgodnie z programem przygotowania zawodowego obejmującym nabywanie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej oraz zakończyć się egzaminem zawodowym, egzaminem czeladniczym, mistrzowskim lub egzaminem sprawdzającym.

KWALIFIKACJE NADAWANE POZA SYSTEMAMI OŚWIATY I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO PRZEZ ORGANY WŁADZ PUBLICZNYCH I SAMORZĄDÓW ZAWODOWYCH

Do tej grupy należą kwalifikacje nadawane przez ministrów, szefów urzędów centralnych, instytutów badawczo-rozwojowych (m.in: Urząd Dozoru Technicznego, Transportowy Dozór Techniczny, Instytut Spawalnictwa, Urząd Regulacji Energetyki, Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego) i innych podmiotów (np. izby rzemieślnicze, samorządy zawodowe).

Podstawą prawną regulującą uzyskiwanie tego rodzaju kwalifikacji są ustawy lub rozporządzenia, które regulują ich uzyskiwanie.

KWALIFIKACJE RYNKOWE

Kwalifikacje rynkowe, to nieuregulowane przepisami prawa kwalifikacje, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej po zgłoszeniu do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Kwalifikacje zgłoszone prezentuje Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK) znajdujący się pod adresem:

<https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Kwalifikacje rynkowe są formą potwierdzenia kwalifikacji istotnych z punktu widzenia potrzeb rynku pracy i gospodarki. Możliwość ta pojawiła się w Polsce dopiero w 2015 r., kiedy została wprowadzona ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

CZĘŚĆ II – INFORMACJE ZAWODOZNAWCZE

1. DANE ZAWODOZNAWCZE

SYNTEZA ZAWODU - MONTER NAWIERZCHNI KOLEJOWEJ

Synteza zawodu:

Wykonuje prace przy: budowie, naprawie oraz utrzymaniu nawierzchni kolejowej, zapewniając bezpieczeństwo oraz ciągłość ruchu na liniach kolejowych i bocznicach zgodnie z potrzebami zarządców infrastruktury kolejowej i użytkowników bocznic. Najczęściej są to: montaż przęseł torowych, rozjazdów, skrzyżowań torów; naprawa, konserwacja, demontaż, zabezpieczenia uszkodzonych szyn, czyszczenie rowów bocznych czy studzienek odwadniających oraz wymiana uszkodzonych elementów nawierzchni i podtorza.

Swoje czynności może wykonywać przy budowie i utrzymaniu nawierzchni szynowych takich jak: tramwaj, szybki tramwaj, metro oraz nawierzchnie szynowe dla środków transportu bliskiego (np. suwnice, żurawie, wózki jezdniowe).

Zdarza się, że montuje i rozmontowuje urządzenia linii kolejowych, stanowiących wyposażenie mostów o małej rozpiętości w przypadkach klęsk żywiołowych lub innych zagrożeń.

Do zawodu monter nawierzchni kolejowej (kwalifikacja pełna) przypisany jest III poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).

GŁÓWNE ZADANIA ZAWODOWE

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie monter nawierzchni kolejowej powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji TKO.01. Wykonywanie i utrzymywanie nawierzchni kolejowej i podtorza:

1. wykonywania robót związanych z budową nawierzchni kolejowej,
2. wykonywania robót związanych z wymianą uszkodzonych elementów nawierzchni kolejowej i elementów podtorza,
3. wykonywania robót związanych z utrzymaniem prawidłowych parametrów tech-

nicznych nawierzchni kolejowej.

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE

W zawodzie monter nawierzchni kolejowej wyodrębniono jedną kwalifikację cząstkową:

Symbol kwalifikacji z klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego	Nazwa kwalifikacji	Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji – kwalifikacja cząstkowa w zawodzie
TKO.01.	Wykonywanie i utrzymywanie nawierzchni kolejowej i podtorza	3.

WARUNKI PRACY

Po zdobyciu zawodu będziesz pracował:

- w zróżnicowanym terenie otwartym,
- w zmiennych warunkach atmosferycznych,
- w systemie jednozmianowym,
- w warunkach bieżącego ruchu kolejowego, uzależniającego dostępność do szlaku kolejowego (niekiedy w czasie nocnym),
- w pozycji stojącej oraz wymagającej przemieszczania się,
- na wysokościach np. na rusztowaniach, pomostach roboczych,
- w warunkach znacznego zapylenia, hałasu i wibracji,
- w narażeniu na kontakt z substancjami chemicznymi takimi jak: opary olei, etyliny,
- wykorzystując specjalistyczne urządzenia i sprzęt (np. zakrętkarki do: demontażu i montażu torów, do wykręcania śrub, wkrętów, zakręcania, spalinowe piły do cięcia szyn, wiertarki do podkładów, podnośniki hydrauliczne),
- w zespole i we współpracy z dyżurnym ruchu.

PREFEROWANE W ZAWODZIE PREDYSPOZYCJE

W zawodzie monter nawierzchni kolejowej preferowane są następujące predyspozycje:

- gotowość do wymagającej pracy fizycznej,
- sprawność fizyczna,
- zdolności techniczne,
- zmysł widzenia przestrzennego,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- spostrzegawczość,
- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- precyzja i dokładność,
- wytrwałość, cierpliwość,
- krytyczność,
- zaradność,
- refleks,
- odpowiedzialność,
- rzetelność,
- nastawienie do przestrzegania procedur,
- umiejętność pracy w zespole,
- komunikatywność,
- umiejętność pracy pod presją czasu,
- odporność psychofizyczna na trudne warunki pracy i na zmęczenie,
- umiejętność dostosowywania się do zmian,
- odporność na stres,
- dobry stan zdrowia.

PRZECIWWSKAZANIA DO ROZPOCZĘCIA PRACY I KSZTAŁCENIA W DANYM ZAWODZIE LUB SZKOLE

Do przeciwwskazań wykonywania zawodu monter nawierzchni kolejowej należą:

- zaburzenia równowagi, zawroty głowy,

- lęk wysokości,
- niektóre wady wzroku: daltonizm, astygmatyzm,
- wady słuchu,
- padaczka i inne choroby neurologiczne, skutkujące utratą przytomności,
- choroby reumatyczne,
- cukrzyca,
- choroby narządu ruchu m.in. ograniczające sprawność rąk lub nóg,
- wady układu kostnego, kręgosłupa,
- choroby układu oddechowego, alergie,
- choroby układu krążenia, wady serca.

PLUSY I MINUSY ZAWODU

PLUSY ZAWODU	MINUSY ZAWODU
<ul style="list-style-type: none"> • udział w zapewnieniu bezpieczeństwa i płynności ruchu w transporcie kolejowym dla pasażerów oraz dla przewoźników towarowych, • praca w zespole, umożliwiającą sprawniejsze wykonywanie zadań czy rozwiązywanie problemów technicznych, • wzrastające zapotrzebowanie na pracowników kolei, wynikające z postępującego rozwoju infrastruktury kolejowej, • możliwość poznawania coraz nowszych technologii i urządzeń projektowanych do prac remontowo – modernizacyjnych szlaków kolejowych, • możliwość ciągłego, praktycznego doskonalenia zawodowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • praca w terenie i w trudnych warunkach atmosferycznych: mrozy, deszcze, upały, • w przeważającym wymiarze praca fizyczna, wymagająca m.in. przenoszenia, podnoszenia szyn, podkładów, • kontakt z czynnikami chemicznymi (opary olei, etyliny), w tym z alergenami, • w przypadku poważniejszych awarii konieczność pracy w systemie nocnym, kilkunastogodzinnym, • narażenie na hałas, drgania mechaniczne, • trudność radzenia sobie z zadaniami zawodowymi, jeśli:

	<ul style="list-style-type: none">— kandydatowi do pracy brakuje cierpliwości, wytrwałości;— kandydat do pracy ma słabsze umiejętności adaptowania się do zmiennych i niekiedy ekstremalnych warunków otoczenia;— kandydat do pracy nie ma zdolności technicznych, manualnych i wyobraźni przestrzennej;— kandydat do pracy ma słabe uwarunkowania zdrowotne;— kandydat do pracy ma niższą odporność na stres;— kandydat do pracy niezbyt dobrze funkcjonuje w pracy zespołowej.
--	---

TYPOWE DLA ZAWODU MIEJSCA PRACY

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie monter nawierzchni kolejowej może podejmować pracę w:

- przedsiębiorstwach zarządzających infrastrukturą kolejową,
- przedsiębiorstwach zajmujących się naprawą, budową i modernizacją infrastruktury kolejowej,
- przedsiębiorstwach tramwajowych,
- przedsiębiorstwach budowlano – montażowych, w których wykonywane są roboty torowe i mostowe.

TYPOWE DLA ZAWODU STANOWISKA PRACY

Do typowych stanowisk pracy tego zawodu należą:

- technik energetyk,
- toromistrz.

TYPYWE DLA ZAWODU WYPOSAŻENIE STANOWISK PRACY

Stanowiskiem pracy montera nawierzchni kolejowej jest teren otwarty, którego ukształtowanie zależy od przebiegu szlaku kolejowego. Często jest to teren niezabudowany, zalesiony lub przebiegający wzdłuż pól, łąk, biegów rzek.

Z kolei w przypadku torowisk tramwajowych jest to teren miejski, w którym warunki pracy dodatkowo utrudnia ruch kołowy.

Prace torowe odbywają się najczęściej na eksploatowanych liniach kolejowych, często bez ograniczenia ruchu pociągów, tramwajów lub samochodów. Prace na obiektach mostowych wykonywane są często na dużych wysokościach, na rusztowaniach i pomostach roboczych.

WYPOSAŻENIE STANOWISKOWE

W związku z tym, że praca odbywa się głównie w terenie, w oddaleniu od warsztatu czy bazy materiałowej zakładu pracy, monter nawierzchni kolejowej musi posiadać przy sobie odpowiednie narzędzia podręczne. Jest to tzw. torba narzędziowa zawierająca podstawowe przybory do regulacji torów i rozjazdów m.in. klucze, młotek.

Rodzaj wykorzystywanych narzędzi i urządzeń na stanowisku pracy montera nawierzchni kolejowej uzależniony jest od typu wykonywanych czynności. Realizowane są one w następujących zakresach:

- konserwacji toru,
- konserwacji rozjazdów,
- roboty utrzymania nawierzchni.

KONSERWACJA TORU

Wymaga wykonywania takich czynności jak:

- wymiana uszkodzonych złączek,
- dokręcanie śrub i wkrętów,
- poprawianie szerokości toru,
- podbijanie pojedynczych podkładów,
- niszczenie i usuwanie roślinności i chwastów,
- uzupełnianie podsypki.

KONSERWACJA ROZJAZDÓW

Prace obejmują:

- usuwanie zanieczyszczeń i starego smaru,
- smarowanie części trących rozjazdu,
- dokręcanie śrub i wkrętów,
- wymiana uszkodzonych lub uzupełnienie brakujących śrub i wkrętów,
- regulacja zamknięć nastawczych oraz urządzeń stabilizujących iglice,
- podbijanie pojedynczych podrozjazdnic,
- niszczenie i usuwanie roślinności i chwastów,
- uzupełnianie podsypki.

ROBOTY UTRZYMANIA NAWIERZCHNI

Wykonywane czynności to:

- regulacja położenia toru w płaszczyźnie poziomej i pionowej,
- wymiana pojedynczych elementów nawierzchni,
- naprawa pękniętej szyny,
- regeneracja elementów stalowych nawierzchni,
- wymiana części rozjazdowych,
- regulacja naprężeń w torze bezстыkowym,
- szlifowanie szyn,
- nasuwanie szyn odpełzłych i regulacja luzów,
- oczyszczanie i uzupełnianie podsypki,
- profilowanie ław torowiska.

NARZĘDZIA NIEZBĘDNE DO WYKONYWANIA POWYŻSZYCH ZADAŃ

Narzędzia ręczne.

Monter nawierzchni kolejowej korzysta z następujących narzędzi:

- kółko pomiarowe do pomiaru dużych odległości (do 10 km),
- widły do tłucznia,
- łopata,
- łom budowlany,
- oskard (rodzaj kilofa).

Sprzęt zmechanizowany do robót torowych.

- podbijarki torowe o napędzie elektrycznym i spalinowym, służące do wyrównywania przebiegu i płaszczyzny toru kolejowego,
- zakrętarki do szybkiego i sprawnego zakręcania oraz odkręcania śrub i wkrętów – (zakrętarki i klucze dobiera się do rodzaju śruby i wartości momentu z jakim ma być dokręcona),
- wiertarka do szyn, służąca do wykonywania otworów w różnych typach szyn i torów,
- wiertarka do podkładów, służąca do wiercenia w nich otworów,
- piła spalinowa wykorzystywana do obustronnego cięcia szyn,
- szlifierki do szlifowania szyn m.in. po spawaniu,
- urządzenia hydrauliczne do nasuwania szyn,
- profilarka ław torowiska, wykorzystywana do obniżania ław torowiska, w celu ułatwienia odpływu wód opadowych.

SMAROWANIE ZŁĄCZEK, SZYN ORAZ CZĘŚCI ROZJAZDOWYCH

Jeżeli stan złąbek, szyn i rozjazdów wymaga smarowania, to i takie roboty należy przeprowadzać. Powierzchnie powinny być czyszczone i smarowane w miarę potrzeb, z częstotliwością zależną od warunków miejscowych i atmosferycznych, w porze zimowej smarami mrozoodpornymi.

Smarowanie szyn może być wykonywane przy użyciu:

- przyrządów umieszczonych na taborze lub specjalnych pojazdach,
- smarownic tj. stacjonarnych przyrządów instalowanych w torze, tak aby wytryskujący smar był rozprowadzany obrzeżem koła na części konserwowanej.

NISZCZENIE ROŚLINNOŚCI I CHWASTÓW

- wykonuje się przy użyciu specjalnych środków chemicznych, posiadających świadectwo kwalifikacyjne do stosowania ich na torach kolejowych.

ODZIEŻ OCHRONNA

Do artykułów ochronnych niezbędnych na stanowisku pracy należą:

- odzież robocza zgodnie z przepisami BHP,
- rękawice ochronne,
- kamizelki odblaskowe,
- ochraniacze słuchu,
- kaski ochronne.

2. MOŻLIWOŚCI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

ŚCIEŻKA UZYSKANIA KWALIFIKACJI NIEZBĘDNYCH DO WYKONYWANIA ZAWODU – MONTER NAWIERZCHNI KOLEJOWEJ

Uczniowie szkół ponadpodstawowych oraz osoby dorosłe mogą nabywać kwalifikacje w zawodzie monter nawierzchni kolejowej poprzez ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego oraz zdanie egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji TKO.01. Wykonywanie i utrzymanie nawierzchni kolejowej i podtorza. Warunkiem uzyskania dyplomu w zawodzie będzie posiadanie wykształcenia zasadniczego zawodowego lub zasadniczego branżowego lub średniego lub średniego branżowego.

Również uczniowie liceum ogólnokształcącego równoległe do nauki w liceum mogą uczęszczać na kwalifikacyjny kurs zawodowy z kwalifikacji TKO.01. Wykonywanie i utrzymanie nawierzchni kolejowej i podtorza i zdać egzamin zawodowy z tej kwalifikacji. Dyplom w zawodzie monter nawierzchni kolejowej otrzymają po ukończeniu liceum oraz uzyskaniu wykształcenia średniego.

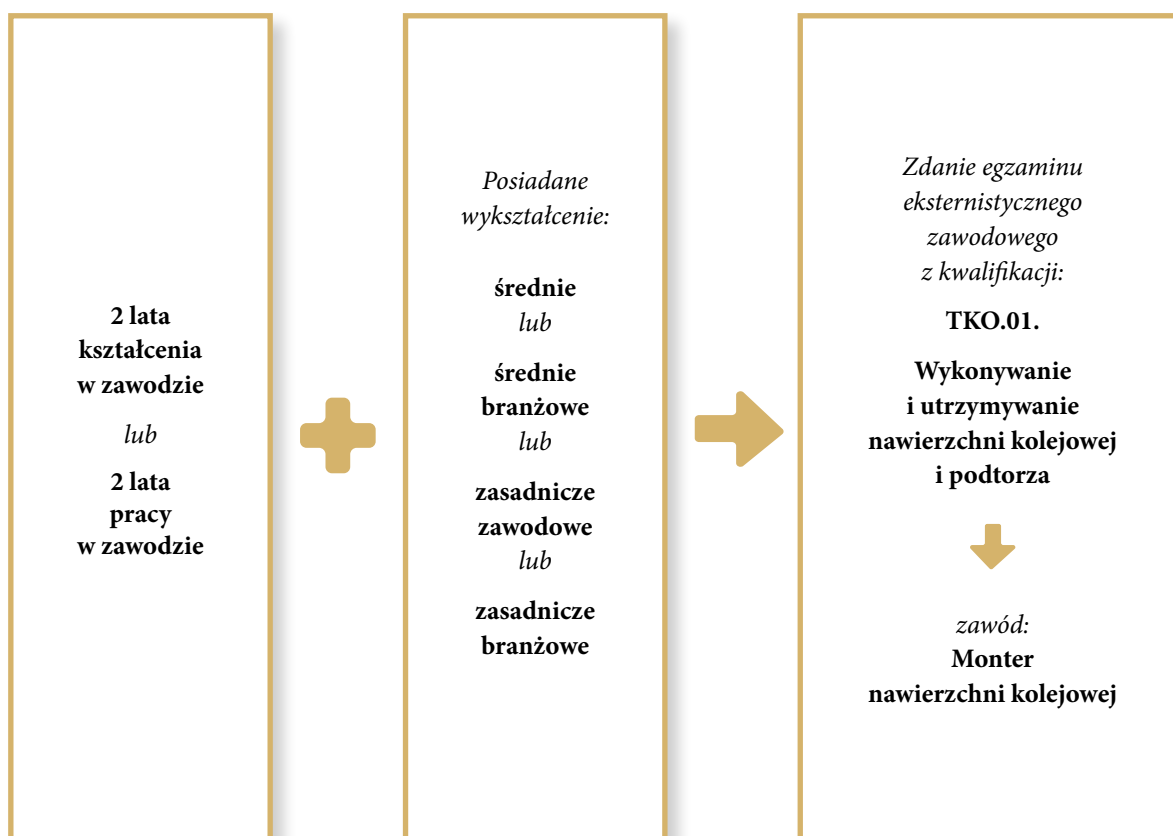
Kwalifikacje w zawodzie można także uzyskać w trybie tzw. eksternistycznych egzaminów zawodowych, do których mogą przystąpić osoby dorosłe, które co najmniej dwa lata kształciły się lub co najmniej dwa lata pracowały w zawodzie (np. za granicą). Osoby te jeśli posiadają wykształcenie zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe lub średnie lub średnie branżowe – mogą zostać monterami nawierzchni kolejowej po zdaniu egzaminu eksternistycznego zawodowego z kwalifikacji TKO.01. Wykonywanie i utrzymanie nawierzchni kolejowej i podtorza.

ŚCIEŻKI UZYSKIWANIA KWALIFIKACJI W ZAWODZIE

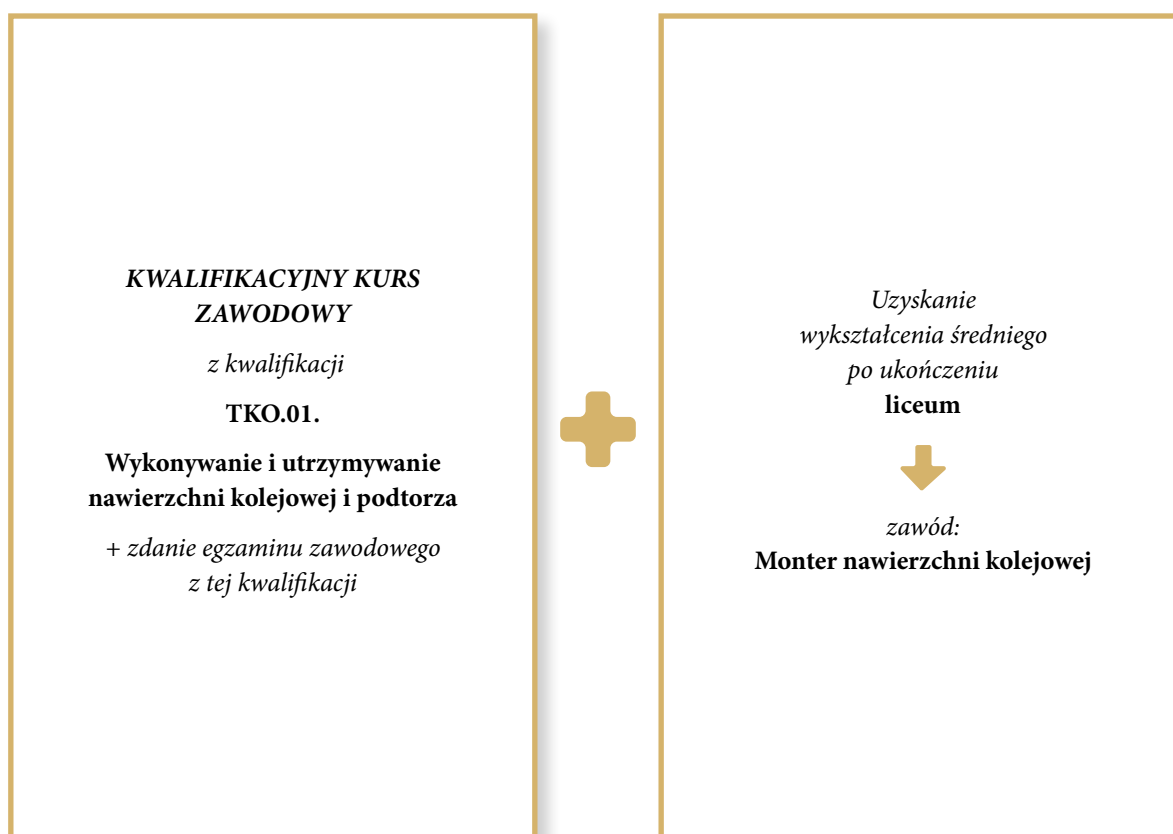
Ścieżka 1 (dla młodzieży szkół ponadpodstawowych i dla dorosłych)

Ścieżka 2 (dla osób dorosłych posiadających)

Ścieżka 3 (dla uczniów liceum ogólnokształcącego)

MOŻLIWOŚCI KONTINUACJI NAUKI LUB UZUPEŁNIANIA KWALIFIKACJI – MONTER NAWIERZCHNI KOLEJOWEJ

Kursy i szkolenia doształcające

Monter nawierzchni kolejowej powinien doskonalić własne umiejętności zawodowe. Może poszerzać je poprzez udział w szkoleniach i kursach organizowanych przez firmy świadczące usługi na rzecz kolejnictwa, producentów sprzętu oraz kolejowe organizacje branżowe. Może także uzupełniać kwalifikacje cząstkowe poprzez udział w kwalifikacyjnych kursach zawodowych o charakterze pokrewnym do posiadanych kwalifikacji np. w kierunku objęcia stanowiska toromistrza poprzez odbycie specjalistycznego kursu.

Praca osoby zatrudnionej na stanowisku toromistrza polega na organizowaniu, kierowaniu, nadzorze nad robotami torowymi, sprawdzaniu stanu szyn w torach kierunkowych i informowaniu innych służb kolejowych o zauważonych usterkach w pracy urządzeń oraz sprawowanie nadzoru nad stanem nawierzchni, torów.

Kandydat powinien spełniać następujące warunki: posiadać wykształcenie branżowe szkoły co najmniej I stopnia, gdzie program nauczania zawierał zagadnienia z zakresu budowy nawierzchni kolejowej, po uzyskaniu dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe oraz co najmniej 2-letni staż pracy przy budowie, naprawie lub utrzymaniu nawierzchni kolejowej.

3. SYTUACJA ZAWODU NA RYNKU PRACY

ZAPOTRZEBOWANIE

Rynek usług kolejowych w przeszłości pozostawał w stagnacji, co spowodowało wytworzenie się tzw. luki pokoleniowej i wzrastający deficyt pracowników kolei. Obecnie w związku z intensywnym rozwojem ruchu szynowego, budową nowych i modernizacją istniejących linii kolejowych, tramwajowych trend ten się odwraca. Zapotrzebowanie na monterów nawierzchni kolejowej w większości województw jest stabilne, a w niektórych wręcz są pilnie poszukiwani. Pracodawcy tacy jak PKP PLK czy inni przedsiębiorcy świadczący usługi w zakresie budowy i utrzymania infrastruktury szlaków kolejowych, systematycznie poszukują pracowników chcących pracować na wspomnianym stanowisku.

Monter nawierzchni kolejowej po zdaniu matury może kontynuować naukę na studiach wyższych na dowolnie wybranym kierunku technicznym, a zwłaszcza takim, który wiązałby się z szeroko pojętą branżą kolejową np. logistyka i technologia transportu kolejowego, transport kolejowy, inżynieria lądowa (specjalizacja: budowy na potrzeby kolejnictwa).

PROGNOZA ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACOWNIKÓW W ZAWODACH SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO NA KRAJOWYM I WOJEWÓDZKIM RYNKU PRACY

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego została opublikowana obwieszczeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 stycznia 2020 r.

w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

Prognoza stanowi syntetyczne ujęcie różnych źródeł opisujących tendencje na rynku pracy w odniesieniu do strategii rozwoju państwa i regionów. Celem prognozy jest dostarczenie informacji do kształtowania oferty szkolnictwa branżowego we właściwy sposób do potrzeb krajowego i wojewódzkiego rynku pracy, a co za tym idzie dopasowanie oferty szkolnictwa branżowego do potrzeb krajowego i wojewódzkiego rynku pracy.

W dokumencie można znaleźć uporządkowany alfabetycznie wykaz zawodów szkolnictwa branżowego, na które - ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa - prognozowane jest szczególne zapotrzebowanie na krajowym rynku pracy. W zestawieniu znajdują się również dane dotyczące rynku pracy w poszczególnych województwach, dla zawodów dla których prognozowane jest istotne i umiarkowane zapotrzebowanie na pracowników.

Prognoza taka ma ukazywać się corocznie w terminie do dnia 1 lutego danego roku.

1. Zawód monter nawierzchni kolejowej w prognozie zapotrzebowanie na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym rynku pracy.

W prognozie na rok szkolny 2020/2021 nie ma zawodu monter nawierzchni kolejowej wśród zawodów dla których, ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa, prognozowane jest szczególne zapotrzebowanie na pracowników na krajowym rynku pracy.

2. Zawód monter nawierzchni kolejowej w prognozie zapotrzebowanie na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na wojewódzkim rynku pracy.

W prognozie na rok szkolny 2020/2021 dla zawodu monter nawierzchni kolejowej zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na poszczególnych wojewódzkich rynkach pracy przedstawia się następująco:

Województwo	Istotne zapotrzebowanie	Umiarkowane zapotrzebowanie
woj. dolnośląskie	—	TAK
woj. kujawsko-pomorskie	—	TAK
woj. lubelskie	—	TAK
woj. lubuskie	—	—
woj. łódzkie	—	TAK
woj. małopolskie	—	TAK
woj. mazowieckie	TAK	—
woj. opolskie	—	—
woj. podkarpackie	TAK	—
woj. podlaskie	—	TAK

woj. pomorskie	–	TAK
woj. śląskie	TAK	–
woj. świętokrzyskie	–	TAK
woj. warmińsko-mazurskie	–	–
woj. wielkopolskie	–	TAK
woj. zachodniopomorskie	–	TAK

Prognoza zapotrzebowania wg danych GUS na zawód:

Monter nawierzchni kolejowej

OBSZAR	Ilość jednostek, które wykazały zatrudnionych w zawodach zgodnie z KZSZ	Ilość zatrudnionych w zawodach zgodnie z KZSZ	Ilość jednostek, które wykazały poszukiwanie pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ	Ilość poszukiwanych pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ	Ilość jednostek, które planują przyjęcia pracowników (w perspektywie rocznej) w zawodach zgodnie z KZSZ	Ilość pracowników - planowane przyjęcia (w perspektywie rocznej) w zawodach zgodnie z KZSZ	Ilość jednostek, które planują przyjęcia pracowników (w perspektywie trzyletniej) w zawodach zgodnie z KZSZ	Ilość pracowników - planowane przyjęcia (w perspektywie trzyletniej) w zawodach zgodnie z KZSZ
Kraj	158	6 297	34	318	26	189	602	219
Województwo dolnośląskie	15	586	4	25	4	15	586	4
Województwo kujawsko-pomorskie	2	225	1	1	0	0	0	0
Województwo lubelskie	6	99	2	8	0	0	0	0
Województwo lubuskie	2	154	1	15	1	10	0	0
Województwo łódzkie	7	128	4	38	0	0	0	0
Województwo małopolskie	38	766	5	44	6	38	5	40

Województwo mazowieckie	14	1178	5	141	5	83	1	2
Województwo opolskie	1	114	0	0	0	0	0	0
Województwo podkarpackie	14	174	0	0	0	0	0	0
Województwo podlaskie	3	126	0	0	0	0	1	10
Województwo pomorskie	10	366	3	10	1	5	1	5
Województwo śląskie	18	1007	5	17	2	11	2	21
Województwo świętokrzyskie	4	240	1	1	1	2	1	10
Województwo warmińsko-mazurskie	3	147	0	0	0	0	0	0
Województwo wielkopolskie	17	668	3	18	6	25	4	67
Województwo zachodniopomorskie	4	319	0	0	0	0	1	60

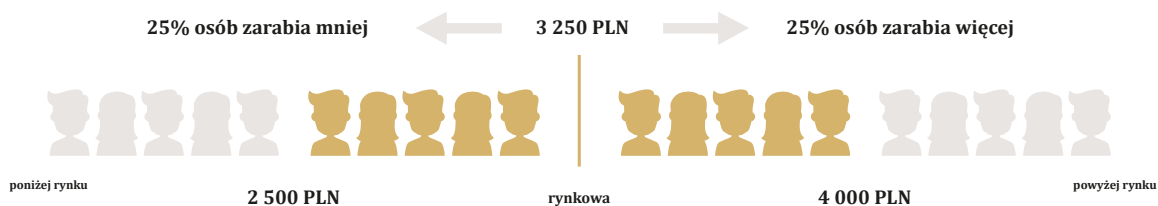
Źródło: Główny urząd statystyczny „Zapotrzebowanie rynku pracy na zawody z systemu szkolnictwa zawodowego” 2018.

ZAROBKI

Zarobki na stanowisku montera nawierzchni kolejowej są zróżnicowane. Miesięczne wynagrodzenie na stanowisku monter nawierzchni kolejowej oferowane w ogłoszeniach o pracę waha się w przedziale około 2 500 – 4 000 PLN brutto.

MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE CAŁKOWITE BRUTTO NA STANOWISKU MONTER NAWIERZCHNI KOLEJOWEJ

Na wysokość wynagrodzenia mają wpływ czynniki takie jak:

- wielkość firmy,
- kapitał firmy,
- wykształcenie,
- staż pracy,
- region zatrudnienia.

Szansę na zatrudnienie zwiększają:

- gotowość do bycia mobilnym zawodowo,
- doskonały stan zdrowia.

GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI NA TEMAT ZATRUDNIENIA?

Informacji na temat zatrudnienia szukaj na:

- www.pracuj.pl
- www.gazetapraca.pl
- www.praca.pl
- www.praca.gov.pl
- www.praca.money.pl
- <https://pl.jooble.org/>
- <https://www.plk-sa.pl/kariera/aktualnie-poszukujemy/>

Portale branżowe:

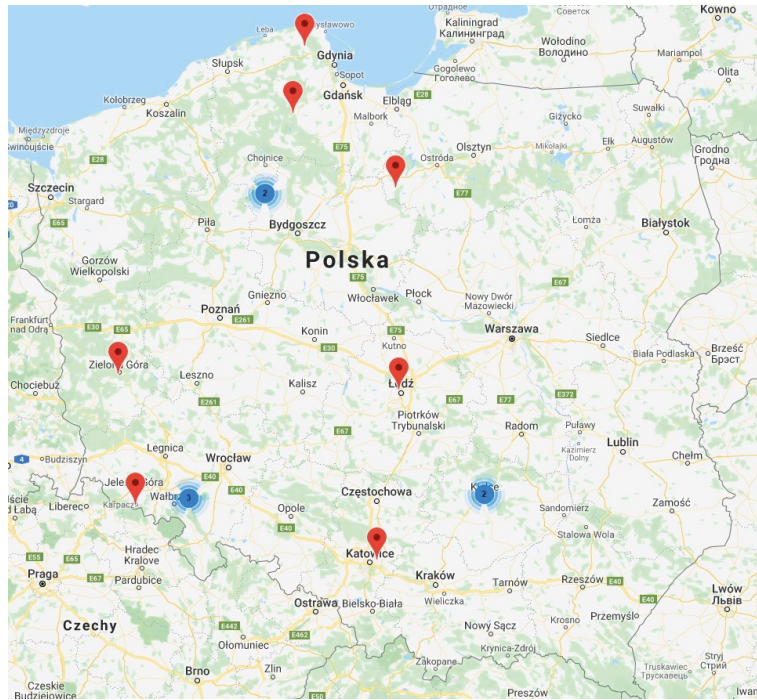
- <https://www.rynek-kolejowy.pl/>
- <https://www.nakolei.pl/>
- <http://www.izbakolei.pl/pl/home>
- <https://www.plk-sa.pl/>

4. STATYSTYKI ORAZ INFORMACJE DOTYCZĄCE SZKÓŁ

Dane statystyczne, ogólne informacje dotyczące szkół możesz znaleźć w opracowaniach Głównego Urzędu Statystycznego, „Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2018/2019”.

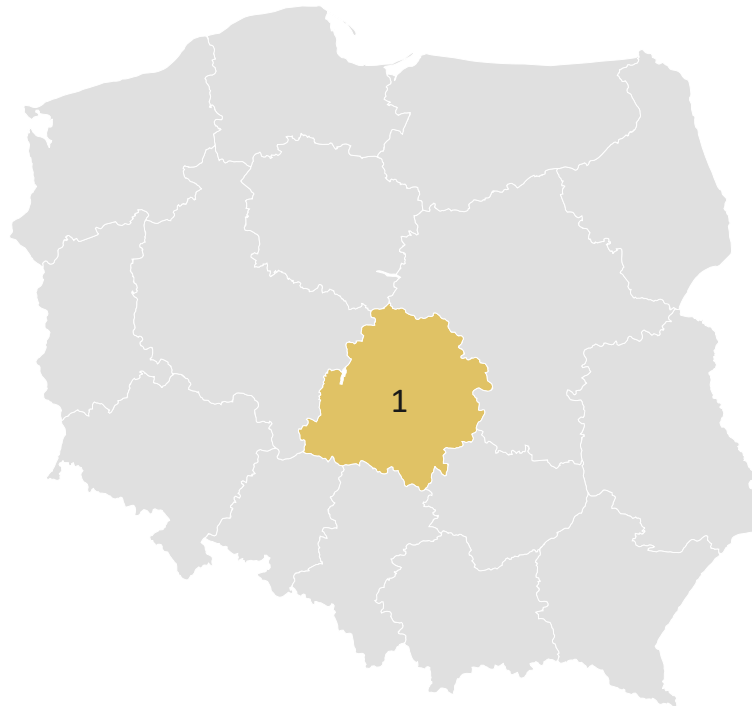
SZKOŁY PROWADZĄCE KSZTAŁCENIE W ZAWODZIE

Informację o szkołach prowadzących kształcenie w tym zawodzie na terenie całego kraju znajdziesz pod adresem: <https://rspo.men.gov.pl/>

Orientacyjna mapa szkół prowadzących kształcenie w zawodzie monter nawierzchni kolejowej w roku szkolnym 2019/2020.

Monter nawierzchni kolejowej - szkoły kształcące w zawodzie

PREFERENCJE UCZNIÓW PRZY WYBORZE SZKOŁY

Poniżej mapka obrazująca liczbę uczniów, którzy wybrali kształcenie w zawodzie monter nawierzchni kolejowej, w roku szkolnym 2019/2020.

Monter nawierzchni kolejowej - wybory uczniów

WYNIKI EGZAMINÓW ZAWODOWYCH

W trakcie nauki w szkole uczniowie zdają egzamin zawodowy. Zdany egzamin oraz ukończenie szkoły, daje tytuł montera nawierzchni kolejowej.

Jeżeli zdający uzyskał:

1. z części pisemnej - co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania oraz,
2. z części praktycznej - co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania - zdał egzamin zawodowy i wówczas dyrektor okręgowej.

W roku szkolnym 2017/2018 oraz 2018/2019 nie były przeprowadzane egzaminy, potwierdzające kwalifikację w zawodzie monter nawierzchni kolejowej.

CZĘŚĆ III – MATERIAŁY POMOCNICZE

1. NARZĘDZIA I MATERIAŁY WZBOGACAJĄCE WARSZTAT PRACY DORADCÓW ZAWODOWYCH

PRZYDATNE LINKI

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U.z 2019 r. poz.991)	http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20190000991
Centralna Komisja Egzaminacyjna – wytyczne do egzaminów zawodowych	https://cke.gov.pl/egzamin-zawodowy/
Główny Urząd Statystyczny – dane dotyczące edukacji	https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/edukacja/edukacja/
Centrum Informatyczne Edukacji – dane statystyczne	https://cie.men.gov.pl/sio-strona-glowna/dane-statystyczne/uczniowie-dane-statystyczne/
Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych	https://rspo.men.gov.pl
Ministerstwo Edukacji Narodowej – kształcenie zawodowe	https://www.gov.pl/web/edukacja/szkolnictwo-
Doradztwo edukacyjno-zawodowe Ośrodek Rozwoju Edukacji	branżowe
Eurodoradztwo Polska w resorcie pracy	http://eurodoradztwo.praca.gov.pl/

Europejskie Ramy Akredytacji dla praktyków poradnictwa zawodowego	http://www.corep.it
Instytut Charakterologii	http://charakterologia.pl/
Portal Europejskich Służb Zatrudnienia (EURES)	www.eures.praca.gov.pl
Portal publicznych służb zatrudnienia	http://www.psz.praca.gov.pl
Portal Rynek Pracy	http://rynekpracy.org
Portal Rynku Pracy	http://hrk.pl/is
Instytut Badań Edukacyjnych	www.ibe.edu.pl

2. NARZĘDZIA I MATERIAŁY ROZSZERZAJĄCE INFORMACJĘ ZAWODOZNAWCZĄ

- Podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego – Monter nawierzchni kolejowej_711603,
- Klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego),
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie – Monter nawierzchni kolejowej_711603,
- Oświata_i_wychowanie_w_roku_szkolnym_2018-2019,
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. z 2019 r. poz. 276).

PRASA BRANŻOWA

- „Rynek Kolejowy”,

- „Świat Kolei”,
- „Stalowe Szlaki”.

IMPREZY BRANŻOWE

- Targi kolejowe InnoTrans w Berlinie,
- Międzynarodowe targi kolejowe TRAKO,
- Dzień kolejarza.

Obudowa Multimedialna Doradztwa Zawodowego

Informacja zawodoznawcza dedykowana młodzieży i dorosłym.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

